

قبله گویند و قوسی که بنا بر حجاب جد بر آن باشد سهم آن قوس بعضی
 این خطی باشد **و** بعضی بلاد را سمت قبله نقطه شمال می باشد
 و بعضی را نقطه جنوب می باشد و بعضی را نقطه شرق و بعضی را نقطه غرب
 می باشد و بعضی را طرف قوس آن حواف القبلی می باشد و این
 قوس را قوس سمت قبله می گویند نیز و آن قوسی است از افق آن
 بقعه که واقع شود میان نقطه سمت قبله و یکی از دو نقطه شمال و
 جنوب باشد بر این قوس زیاد از ربع دور باشد یعنی از ربع
 از ربع دور باشد و با قوسی از افق آن بقعه که واقع می شود
 میان نقطه سمت قبله و یکی از دو نقطه مشرق و مغرب شرط
 مذکور اکنون بر آنکه طول بلد که مبارک است از اجزای خالات هم قاصد
 جهت درجه و سیدس درجه یعنی درجه دقیقه است **و** **اصول**
 بحرانی است و مغرب درجه و سیدس درجه است و عرض
 بلد که مبارک است بلکه بقعه شهر یثرب است و یک درجه و دو ثلث درجه یعنی
 چهل و نهم است **و** **اصول** بلد و عرض بلد بقاع و اقصای و قریات در
 کتاب زیجات در جدول اسامی البلدان مسطور و معلوم است

در این کتاب شرحی از قوس است
 قوس مذکور

علی القیصل

علی القیصل چنانچه اسامی البلدان مشهوره ملائحه همزمانی در آن
 شکوهی در رساله دارا شکوه سپان مذکور است و طریق
 معرفت طول و عرض بلد هر بقعه که خواهم موقوف است و
 مستثنی بر اعلاک طلب است و زیاد از عرض و قوسی در این **اصول**
 نسبت جمع بلاد و اقصای و قریات عالم بلکه مکمل از شش اقسام
 بیرون است **اصول** آنکه طول بلد بقعه طلب است مساوی طول
 بلد مبارک باشد و این منقسم میشود بدو قسم **اصول** آنکه
 عرض بلد آن بقعه زیاد باشد از عرض بلد مکمل درین قسم است
 قبله نقطه جنوب است از دایره هند **اصول** آنکه عرض بلد آن بقعه
 کم از عرض بلد مکمل باشد درین قسم است قبله نقطه شمال است
 از دایره هند **اصول** آنکه طول بلد آن بقعه و عرض وی زیاد
 باشد از طول بلد و عرض مکمل که چنانچه کیمرانه مثلا که طول بلد
 یکصد و سیصد و هشتاد و هشت دقیقه است و این زیاد است از طول
 بلد مکمل که که مقدار و مغرب درجه و ده دقیقه است و این زیاد است از طول
 سسی و شش درجه و ده دقیقه است و عرض بلد که در مذکور است